TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2012 m. balandžio 10 d.*

„Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė — Reglamentas (EB) Nr. 810/2009 — Bendrijos vizų kodeksas — 21 ir 34 straipsniai — Nacionalinės teisės aktai — Trečiųjų šalių piliečių neteisėtas įvežimas į valstybės narės teritoriją — Nesąžiningai gautos vizos — Baudžiamųjų sankcijų taikymas per valstybės sieną neteisėtai žmones gabenančiam asmeniui“

Byloje C-83/12 PPU

dėl *Bundesgerichtshof* (Vokietija) 2012 m. vasario 8 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2012 m. vasario 17 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą baudžiamojoje byloje prieš

Minh Khoa Vo

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J. N. Cunha Rodrigues (pranešėjas), teisėjai U. Lõhmus, A. Rosas, Ó Caoimh ir C. G. Fernlund,

generalinė advokatė E. Sharpston,

posėdžio sekretorius K. Malacek, administratorius,

atsižvelgęs į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo 2012 m. vasario 8 d. prašymą taikyti sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą remiantis Teisingumo Teismo procedūros reglamento 104b straipsniu,

atsižvelgęs į 2012 m. vasario 28 d. antrosios kolegijos sprendimą patenkinti šį prašymą,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2012 m. kovo 22 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— M. K. Vo, atstovaujamo advokatės K. Beulich,

— *Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof*, atstovaujamo K. Lohse ir P. Knauss,

— Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze ir N. Graf Vitzthum,

— Graikijos vyriausybės, atstovaujamos T. Papadopoulou,

— Europos Komisijos, atstovaujamos G. Wils ir W. Bogensberger,

susipažinus su generalinės advokatės nuomone,

* Proceso kalba: vokiečių.

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 810/2009, nustatančio Bendrijos vizų kodeksą (Vizų kodeksas) (OL L 243, p. 1), 21 ir 34 straipsnių išaiškinimu.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant baudžiamąją bylą prieš M. K. Vo, nuteistą už trečiųjų šalių piliečių, kurių vizos gautos nesąžiningai, neteisėtą įvežimą į Vokietijos teritoriją.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Vizų kodeksas

3 Vizų kodekso 3 konstatuojamoji dalis suformuluota taip:

„Vizų politikos srityje viena iš pagrindinių „bendros vizų politikos, kaip dalies daugiasluoksnės sistemos, skirtos supaprastinti teisėtą keliavimą ir sustabdyti neteisėtą imigraciją toliau vienodinant nacionalinius teisės aktus ir aptarnavimo praktiką vietos konsulinėse misijose, tolesnio tobulinimo“ sudedamųjų dalių, kaip apibrėžta Hagos programoje: laisvės, saugumo ir teisingumo stiprinimas Europos Sąjungoje, yra „bendros teisės aktų visumos“ kūrimas, visų pirma konsoliduojant ir plėtojant *acquis* (atitinkamas 1985 m. birželio 14 d. Konvencijos dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo ir Bendrųjų konsulinių instrukcijų nuostatas).“

4 Pagal Vizų kodekso 1 straipsnio 1 dalį šiuo reglamentu nustatomos procedūros ir sąlygos, taikomos išduodant vizas vykti tranzitu per valstybių narių teritoriją arba numatomam buvimui joje, neviršijančiam trijų mėnesių per bet kurį šešių mėnesių laikotarpį. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyta, jog trečiųjų šalių piliečiai, kirsdami valstybių narių išorės sienas, turi turėti vizą.

5 Vizų kodekso 2 straipsnyje įtvirtinta:

„Šio reglamento tikslais taikomos šios sąvokos:

1) trečiosios šalies pilietis – asmuo, kuris nėra Sąjungos pilietis, kaip apibrėžta Sutarties 17 straipsnio 1 dalyje;

2) viza – valstybės narės išduotas leidimas:

   a) vykti tranzitu per valstybių narių teritoriją arba numatomam buvimui joje, kurio bendra trukmė neviršija trijų mėnesių per bet kurį šešių mėnesių laikotarpį nuo pirmo atvykimo į valstybių narių teritoriją datos <...>

<...>“

6 Pagal Vizų kodekso 14 straipsnio 1 dalį:

„Prašymą išduoti vienodą vizą pateikiantis asmuo pateikia:

a) dokumentus, nurodančius kelionės tikslą,

<...>

d) informaciją, padedančią įvertinti, ar prašymą išduoti vizą pateikiantis asmuo ketina išvykti iš valstybių narių teritorijos iki prašomos išduoti vizos galiojimo laikotarpio pabaigos.“

7 Vizų kodekso 21 straipsnyje numatyta:

„1. Nagrinėjant prašymą išduoti vienodą vizą, nustatoma, ar prašymą išduoti vizą pateikęs asmuo atitinka [2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 562/2006, nustatančio taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Bendrijos kodeksą (Šengeno sienų kodeksas) (OL L 105, p. 1)] 5 straipsnio 1 dalies a, c, d ir e punktuose nustatytas atvykimo sąlygas, ir ypatingas dėmesys skiriamas įvertinimui, ar jis nekelia nelegalios imigracijos rizikos ar rizikos valstybių narių saugumui, ir ar prašymą išduoti vizą pateikęs asmuo ketina išvykti iš valstybių narių teritorijos iki prašomos išduoti vizos galiojimo laikotarpio pabaigos.

2. Nagrinėjant kiekvieną prašymą informacija VIS [Vizų informacinė sistema] patikrinama pagal [2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 767/2008 dėl Vizų informacinės sistemos (VIS) ir apsikeitimo duomenimis apie trumpalaikes vizas tarp valstybių narių (VIS reglamentas) (OL L 218, p. 60)] 8 straipsnio 2 dalį ir 15 straipsnį. Siekdamos išvengti nepagrįsto atsisakymo ir klaidingo nustatymo, valstybės narės užtikrina, kad būtų visapusiškai pasinaudota visais paieškos kriterijais pagal VIS reglamento 15 straipsnį.

3. Tikrindamas, ar prašymą išduoti vizą pateikęs asmuo atitinka atvykimo sąlygas, konsulatas patikrina:

a) ar pateiktas kelionės dokumentas nėra netikras, suklastotas arba padirbtas;

b) prašymą išduoti vizą pateikusio asmens pateiktą numatomo buvimo tikslą ir sąlygas ir ar jis turi pakankamai pragyvenimo lėšų tiek numatomo buvimo trukmei, tiek grįžimui į savo kilmės ar gyvenamosios vietos šalį, arba vykimui tranzitu į trečiąją šalį, į kurią jis tikrai būtų įleistas, arba gali teisėtai gauti tokių lėšų;

c) ar prašymą išduoti vizą pateikęs asmuo yra asmuo, dėl kurio Šengeno informacinėje sistemoje (SIS) buvo paskelbtas perspėjimas neleisti atvykti;

d) ar prašymą išduoti vizą pateikęs asmuo nėra laikomas keliančiu grėsmę kurios nors valstybės narės viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai, kaip nurodyta Šengeno sienų kodekso 2 straipsnio 19 punkte, arba tarptautiniams santykiams, visų pirma kai valstybių narių nacionaliniuose registruose nebuvo paskelbtas perspėjimas neleisti atvykti dėl tų pačių priežasčių;

e) kai taikoma, ar prašymą išduoti vizą pateikęs asmuo turi tinkamą galiojantį sveikatos draudimą kelionės metu.

4. Konsulatas, kai taikoma, patikrina ankstesnio ir numatomo buvimo trukmę siekdamas nustatyti, ar prašymą išduoti vizą pateikęs asmuo neviršijo didžiausios leidžiamo buvimo valstybių narių teritorijoje trukmės, neatsižvelgiant į galimus buvimo atvejus, kurie leidžiami pagal kitos valstybės narės išduotą nacionalinę ilgalaikę vizą ar leidimą gyventi.

5. Pragyvenimo lėšos, reikalingos numatomam buvimui, įvertinamos atsižvelgiant į buvimo trukmę bei tikslą ir remiantis orientacinėmis ekonomiško būsto ir maisto kainomis atitinkamoje (-ose) valstybėje (-ėse) narėje (-ėse), dauginant jas iš buvimo dienų skaičiaus, remiantis valstybių narių nustatytomis orientacinėmis kainomis pagal Šengeno sienų kodekso 34 straipsnio 1 dalies c punktą. Rėmimo ir (arba) asmens apgyvendinimo įrodymas taip pat gali būti įrodymas, kad turima pakankamai pragyvenimo lėšų.

6. Nagrinėdamas prašymą išduoti oro uosto tranzitinę vizą konsulatas visų pirma patikrina:

a) ar pateiktas kelionės dokumentas nėra netikras, suklastotas arba padirbtas;

b) atitinkamo trečiosios šalies piliečio išvykimo bei kelionės tikslo vietas ir tai, ar numatomą maršrutą galima susieti su tranzitu per oro uostą;

c) tolimesnės kelionės į galutinį kelionės tikslą įrodymą.

7. Prašymo nagrinėjimas visų pirma grindžiamas pateiktų dokumentų autentiškumu bei patikimumu ir prašymą išduoti vizą pateikusio asmens padarytų pareiškimų tikrumu bei patikimumu.

8. Nagrinėdami prašymus konsulatai gali pagrįstais atvejais pakviesti prašymą išduoti vizą pateikusį asmenį pokalbiui ir paprašyti pateikti papildomus dokumentus.

9. Dėl to, kad anksčiau buvo atsisakyta išduoti vizą neturi būti automatiškai atsisakoma nagrinėti naują prašymą išduoti vizą. Naujas prašymas vertinamas remiantis visa turima informacija.“

8 Pagal Vizų kodekso 34 straipsnį:

„1. Viza panaikinama, kai paaiškėja, kad tos vizos išdavimo metu nebuvo patenkintos vizos išdavimo sąlygos, visų pirma jei yra rimtų priežasčių manyti, kad viza buvo gauta nesąžiningu būdu. Paprastai vizą panaikina valstybės narės, kuri išdavė vizą, kompetentingos institucijos. Vizą gali panaikinti kitos valstybės narės kompetentingos institucijos; tokiu atveju vizą išdavusios valstybės narės valdžios institucijos informuojamos apie tokį panaikinimą.

2. Viza atšaukiama, kai paaiškėja, kad nebetenkinamos vizos išdavimo sąlygos. Iš esmės vizą paprastai atšaukia valstybės narės, kuri ją išdavė, kompetentingos institucijos. Vizą gali atšaukti kitos valstybės narės kompetentingos institucijos; tokiu atveju vizą išdavusios valstybės narės valdžios institucijos informuojamos apie tokį atšaukimą.

3. Viza gali būti atšaukta vizos turėtojo prašymu. Vizą išdavusios valstybės narės kompetentingos institucijos informuojamos apie tokį atšaukimą.

4. Jei vizos turėtojas pasienyje nepateikia vieno ar kelių patvirtinamųjų dokumentų, nurodytų 14 straipsnio 3 dalyje, tai automatiškai nereiškia, kad bus priimtas sprendimas panaikinti ar atšaukti vizą.

5. Jei viza panaikinama arba atšaukiama, ant jos uždedamas spaudas „PANAIKINTA“ arba „ATŠAUKTA“, o optiškai kintantis vizos įklijos elementas, latentinio vaizdo įspūdį daranti apsaugos priemonė ir žodis „viza“ padaromi negaliojančiais išbraukiant.

6. Sprendimas dėl vizos panaikinimo ar atšaukimo, nurodant jo priežastis, prašymą išduoti vizą pateikusiam asmeniui pranešamas naudojant VI priede nustatytą standartinę formą.

7. Vizos turėtojai, kurių viza buvo panaikinta ar atšaukta, turi teisę pateikti apeliacinį skundą, išskyrus atvejus, kai viza buvo atšaukta vizos turėtojo prašymu pagal 3 dalį. Apeliaciniai skundai pateikiami prieš valstybę narę, kuri priėmė sprendimą dėl vizos panaikinimo arba atšaukimo, pagal tos valstybės narės teisę. Valstybės narės prašymą išduoti vizą pateikusiems asmenims suteikia informaciją apie apeliacinių skundų teikimo procedūrą, kaip nurodyta VI priede.

8. Informacija apie panaikintą ar atšauktą vizą įvedama į VIS pagal VIS reglamento 13 straipsnį.“

9 Iš vizų kodekso 58 straipsnio 5 dalies matyti, kad šio reglamento 34 straipsnio 6 ir 7 dalys taikomos tik nuo 2011 m. balandžio 5 d. Laikotarpiu nuo 2010 m. balandžio 5 d., kai įsigaliojo Vizų kodeksas, iki 2011 m. balandžio 5 d. Bendrųjų konsulinių instrukcijų diplomatinėms atstovybėms ir konsulinėms įstaigoms (OL C 326, 2005, p. 1) V dalies 2.4 punkte, kiek tai susiję su atsisakymu išduoti vizą, daroma nuoroda į susitariančiosios šalies nacionalinėje teisėje numatytą apskundimo procedūrą.

Pagrindų sprendimas 2002/946/TVR

10 2002 m. lapkričio 28 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/946/TVR dėl bausmių sistemos stiprinimo siekiant užkirsti kelią padėjimui neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi (OL L 328, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 61) 1 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad kiekviena valstybė narė imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad už Direktyvos 2002/90/EB, apibrėžiančios padėjimą neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi (OL L 328, p. 17; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 64), 1 ir 2 straipsniuose apibrėžtus pažeidimus būtų baudžiama veiksmingomis, proporcingomis ir atgrasomosiomis baudžiamosiomis bausmėmis, dėl kurių gali būti taikoma ekstradicija.

11 Pagal šio Pagrindų sprendimo 4 straipsnio 1 dalies a punktą kiekviena valstybė narė imasi priemonių, būtinų, kad būtų nustatyta jos jurisdikcija dėl 1 straipsnio 1 dalyje nurodytų pažeidimų, kurie visi ar kurių dalis padaryti jos teritorijoje.

12 Pagrindų sprendimo 7 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Jei valstybei narei pranešama apie 1 straipsnio 1 dalyje nurodytus pažeidimus, pažeidžiančius kitos valstybės narės teisės aktus dėl užsieniečių atvykimo ir apsigyvenimo, ji atitinkamai praneša apie tai pastarajai.“

Direktyva 2002/90

13 Direktyvos 2002/90 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Kiekviena valstybė narė įteisina atitinkamas sankcijas:

a) tam, kas iš anksto apgalvotai padeda asmeniui, kuris nėra valstybės narės pilietis, atvykti į valstybės narės teritoriją arba per ją vykti tranzitu pažeidžiant tos valstybės įstatymus dėl užsieniečių atvykimo arba jų vykimo tranzitu;

b) tam, kas dėl finansinės naudos iš anksto apgalvotai padeda asmeniui, kuris nėra valstybės narės pilietis, apsigyventi valstybės narės teritorijoje pažeidžiant tos valstybės įstatymus dėl užsieniečių gyvenimo.“

14 Šios direktyvos 3 straipsnyje nurodyta, kad kiekviena valstybė narė imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad už 1 ir 2 straipsniuose nurodytus pažeidimus būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasomosios sankcijos.

Direktyva 2008/115/EB

15 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse (OL L 348, p. 98) 3 straipsnyje numatyta:

„Šioje direktyvoje vartojamos šios sąvokų apibrėžtys:

<…>

2) „neteisėtas buvimas“ – trečiosios šalies piliečio, kuris, neatitinka arba nebeatitinka Šengeno sienų kodekso 5 straipsnyje nustatytų atvykimo sąlygų ar kitų atvykimo, buvimo ar gyvenimo toje valstybėje narėje sąlygų, buvimas valstybės narės teritorijoje;

<…>“

Nacionalinės teisės aktai

16 Pagal Užsieniečių apsigyvenimo, įsidarbinimo ir integracijos federalinėje teritorijoje įstatymo (*Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet*, toliau – *Aufenthaltsgesetz*) 4 straipsnio 1 dalies pirmą sakinį:

„Norėdami atvykti į Vokietijos teritoriją ir gyventi joje, užsieniečiai turi turėti leidimą gyventi, jeigu pagal Europos Sąjungos teisę arba teisės aktus nenumatyta kitaip arba jeigu asmuo turi teisę gyventi šalyje pagal 1963 m. rugsėjo 12 d. Susitarimą, įsteigiantį Europos ekonominės bendrijos ir Turkijos asociaciją (*BGBl.* II, 1964 m., p. 509) (EEB ir Turkijos asociacijos sutartis). Leidimas gyventi šalyje išduodamas kaip

1. Viza <...>“

17 *Aufenthaltsgesetz* 95 straipsnyje dėl bausmių skyrimo numatyta:

„1. Laisvės atėmimo bausme iki vienų metų arba pinigine bauda baudžiamas asmuo, kuris

<…>

2) gyvena Vokietijos teritorijoje neturėdamas pagal 4 straipsnio 1 dalies pirmą sakinį reikalaujamo leidimo gyventi, jei

   a) jam išduotas vykdytinas įpareigojimas išvykti iš šalies;

   b) jam nebuvo suteiktas laikotarpis išvykti arba šis laikotarpis yra pasibaigęs ir

   c) jo išsiuntimas iš teritorijos nėra sustabdytas;

3) atvyksta į Vokietijos teritoriją pažeisdamas 14 straipsnio 1 dalies 1 ar 2 punktus,

<…>

6. 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytais atvejais veiksmams be reikalaujamo leidimo gyventi prilyginami veiksmai, kai leidimas gyventi gaunamas nesąžiningai, t. y. grasinant, duodant kyšį ar sudarant slaptus susitarimus arba pateikus neteisingą ar neišsamią informaciją.“

18 *Aufenthaltsgesetz* 96 straipsnyje „Neteisėtas užsieniečių gabenimas“ įtvirtinta:

„1. Laisvės atėmimo bausme iki penkerių metų arba pinigine bauda baudžiamas asmuo, kuris kursto kitą asmenį ar padeda jam:

1) atlikti pagal 95 straipsnio 1 dalies 3 punktą ar 2 dalies 1 punkto a papunktį numatytą veiką ir

   a) už tai gauna naudos ar gali tikėtis jos gauti arba

   b) veikia pakartotinai ar kelių užsieniečių naudai arba

2) atlikti veiką pagal 95 straipsnio 1 dalies 1 ar 2 punktus, 1a dalį ar 2 dalies 1 punkto b papunktį ar 2 punktą ir už tai gauna materialinės naudos ar gali tikėtis jos gauti.

2. Laisvės atėmimo bausme nuo šešerių mėnesių iki dešimties metų baudžiamas asmuo, kuris veikia 1 dalyje numatytais atvejais:

1) komerciniais tikslais;

2) kaip nusikalstamo susivienijimo, kurio tikslas – nuolat daryti tokius nusikaltimus, narys;

<…>

4. 1 dalies 1 punkto a papunktis, 2 dalis, 2 dalies 1, 2 ir 5 punktai bei 3 dalis turi būti taikomi už teisės normų dėl užsieniečių atvykimo į Europos Sąjungos valstybių narių ar Šengeno šalies teritoriją ir apsigyvenimo joje pažeidimus, jei

1) šie atitinka 95 straipsnio 1 dalies 2 ar 3 punktuose arba 2 dalies 1 punkte nurodytas veikas ir

2) kaltininkas padeda užsieniečiui, kuris neturi Europos Sąjungos ar kitų Europos ekonominės erdvės susitarimo valstybių narių pilietybės.

<...>“

19 *Aufenthaltsgesetz* 97 straipsnio „Neteisėtas gabenimas, sukėlęs mirtį; neteisėtas gabenimas komerciniais tikslais ir veikiant nusikalstamame susivienijime“ 2 dalyje nurodyta:

„Laisvės atėmimo bausme nuo vienų iki dešimties metų baudžiamas asmuo, kuris komerciniais tikslais kaip nusikalstamo susivienijimo, kurio tikslas – nuolat daryti tokius nusikaltimus, narys veikia 96 straipsnio 1 dalyje kartu su 96 straipsnio 4 dalimi numatytais atvejais.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

20 Vietnamo piliečiui M. K. Vo Vokietijoje iškelta baudžiamoji byla už veikas, susijusias su pagalba neteisėtai imigruoti. Išnagrinėjęs šią bylą *Landgericht Berlin* (Berlyno apygardos teismas) nuteisė jį už keturias nusikalstamas su pagalba neteisėtai imigruoti susijusias veikas, padarytas komerciniais tikslais ir veikiant nusikalstamame susivienijime, ir skyrė bendrą ketverių metų ir trijų mėnesių laisvės atėmimo bausmę.

21 Nuteistasis buvo Vietnamo nusikalstamų susivienijimų, padedančių Vietnamo piliečiams neteisėtai atvykti į Vokietiją, narys.

22 Vienas iš šių susivienijimų veikė taip: stengėsi įtikinti Vengrijos ambasadą Vietname, kad Vietnamo piliečiai buvo 20–30 asmenų turistinių kelionių grupių nariai, nors iš tiesų buvo siekiama juos įvežti į Sąjungos teritoriją už 11 000–15 000 USD atlygį. Kad nekiltų abejonių dėl vežimo tikslo, pirmomis dienomis kelionės vykdavo pagal turistinės kelionės programą, o vėliau pagal iš anksto numatytą veiksmų planą asmenys būdavo nugabenami į atitinkamas paskirties šalis – dažniausiai į Vokietiją.

23 Kitas nusikalstamas susivienijimas naudojosi tuo, kad Švedijos Karalystė leisdavo Vietnamo piliečiams gyventi Šengeno erdvėje kelis mėnesius, jei jie turėjo darbo vizas, suteiktas uogoms rinkti. Kreipiantis dėl vizų kompetentingos valdžios institucijos buvo įtikinamos, kad vizų prašantys asmenys ketino dirbti. Iš tikrųjų, gavę vizas ir atvykę į Švediją, šie Vietnamo piliečiai išvykdavo į Vokietiją. M. K. Vo buvo kaltinamas tuo, kad padėjo įvykdyti šias veikas ir už paslaugas gaudavo nuo 500 iki 2 000 EUR atlygį.

24 Kai kurie minėti Vietnamo piliečiai aptikti Vokietijos teritorijoje tuomet, kai norėjo joje įsikurti ar ieškojo darbo.

25 *Landgericht Berlin* pripažino M. K. Vo kaltu už keturias nusikalstamas veikas, kurias sudarė pagalba neteisėtai imigruoti, padarytas komerciniais tikslais ir veikiant nusikalstamame susivienijime, kaip numatyta *Aufenthaltsgesetz* 97 straipsnio 2 dalyje, taikomoje kartu su 96 straipsnio 1 dalies 1 punkto a ir b papunkčiais, 95 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 96 straipsnio 1 dalies 2 punktu ir 95 straipsnio 1 dalies 2 punktu.

26 Šio teismo nuomone, tam, kad veika būtų pripažinta nusikaltimu, gabenami asmenys į šalies teritoriją turi atvykti arba joje gyventi neteisėtai. Tai, kad šie asmenys formaliai turėjo vizas, nėra kliūtis nubausti per valstybės sieną neteisėtai žmones gabenantį asmenį, nes nesąžiningai (dėl melagingų pareiškimų) gautas leidimas gyventi prilyginamas veikimui neturint reikalingo leidimo gyventi.

27 Nuteistasis dėl *Landgericht Berlin* apkaltinamojo nuosprendžio pateikė kasacinį skundą *Bundesgerichtshof*, nurodydamas materialinės teisės pažeidimą, be jokių išsamesnių motyvų.

28 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad *Aufenthaltsgesetz* 95 straipsnio 6 dalies sąlygos įvykdytos, nes asmenys, kuriems siekta padėti imigruoti, Vengrijos ar Švedijos ambasadų tarnautojams sąmoningai melavo teigdami, kad turistiniais arba laikino darbo tikslais ketina vykti į Šengeno erdvę, nors nuo pat pradžių planavo vykti į Vokietiją gyventi, dėl ko jie nebūtų gavę vizų, kurios buvo išduotos tik dėl to, jog tarnautojai buvo suklaidinti.

29 Tokiomis aplinkybėmis *Bundesgerichtshof* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar [Reglamento Nr. 810/2009] 21 ir 34 straipsnius, reglamentuojančius vienodos vizos išdavimą ir panaikinimą, reikia aiškinti taip, kad pagal juos draudžiama skirti baudžiamąsias sankcijas, taikant nacionalinės teisės nuostatas, už neteisėtą užsieniečių gabenimą tais atvejais, kai įvežti asmenys, nors ir turi vizas, tačiau jas gavo pateikę kitos valstybės narės kompetentingoms institucijoms melagingą informaciją apie tikrąjį kelionės tikslą?

Dėl prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūros

30 *Bundesgerichtshof* prašė nagrinėjamam prašymui priimti prejudicinį sprendimą taikyti Teisingumo Teismo procedūros reglamento 104b straipsnyje numatytą sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą.

31 Šį prašymą nacionalinis teismas motyvavo tuo, kad M. K. Vo, nuteistas ketverių metų ir trijų mėnesių laisves atėmimo bausme už pagalbą neteisėtai imigruoti, suteiktą komerciniais tikslais ir veikiant sudarius nusikalstamą susivienijimą, nuo 2011 m. sausio 1 d. yra laikinai įkalintas ir kad Teisingumo Teismui teigiamai atsakius į prejudicinį klausimą jo apkaltinamasis nuosprendis turėtų būti panaikintas ir jo įkalinimas netektų pagrindo.

32 Teisėjo pranešėjo siūlymu, Teisingumo Teismo antroji kolegija, susipažinusi su generalinio advokato nuomone, nusprendė patenkinti nacionalinio teismo prašymą nagrinėti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pagal sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą.

Dėl prejudicinio klausimo

33 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės teiraujasi, ar Vizų kodekso 21 ir 34 straipsnius reikia aiškinti taip, kad jais draudžiama nacionalinės teisės aktuose už pagalbą neteisėtai imigruoti numatyti baudžiamąsias sankcijas tais atvejais, kai įvežti asmenys turi nesąžiningai, t. y. suteikę melagingą informaciją vizą išduodančios valstybės narės kompetentingoms institucijoms apie tikrąjį kelionės tikslą, gautas vizas ir jos nebuvo panaikintos.

34 Pirmiausia reikia nurodyti, kad Vizų kodekse nustatytomis priemonėmis, susijusiomis su išorės sienų kirtimu ir valstybių narių vizų išdavimo tvarka bei sąlygomis, siekiama palaipsniui sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, kaip numatyta SESV 67 straipsnyje.

35 Pagal Vizų kodekso 3 konstatuojamąją dalį juo siekiama sukurti daugiasluoksnę sistemą, skirtą teisėtam keliavimui supaprastinti ir neteisėtai imigracijai sustabdyti kuo labiau suvienodinant nacionalinės teisės aktus ir vizų išdavimo tvarką vietos konsulinėse įstaigose.

36 Šiuo kodeksu siekiamo suderinimo dalykas yra trumpalaikės vizos ir jis turi būti įgyvendintas taikant Šengeno *acquis*.

37 Vizų kodekso 21 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad nagrinėdamas prašymą išduoti vienodą vizą kompetentingas konsulatas patikrina, ar prašymą išduoti vizą pateikęs asmuo atitinka Šengeno sienų kodekso 5 straipsnio 1 dalies a, c, d ir e punktuose nustatytas atvykimo sąlygas; ypatingas dėmesys skiriamas tam, kad būtų įvertinta, ar jis nekelia nelegalios imigracijos rizikos ar rizikos valstybių narių saugumui ir ar prašymą išduoti vizą pateikęs asmuo ketina išvykti iš valstybių narių teritorijos iki prašomos išduoti vizos galiojimo laikotarpio pabaigos.

38 Remiantis Vizų kodekso 34 straipsnio 1 dalimi viza panaikinama, jei yra rimtų priežasčių manyti, kad ji buvo gauta nesąžiningai. Paprastai vizą panaikina valstybės narės, kuri išdavė vizą, kompetentingos institucijos, bet ją taip pat gali panaikinti kitos valstybės narės kompetentingos institucijos; tokiu atveju vizą išdavusios valstybės narės valdžios institucijos informuojamos apie tokį panaikinimą.

39 Nuostata, kad kitos, ne vizą išdavusios, valstybės narės kompetentingos institucijos gali priimti sprendimą panaikinti vizas, siekiama atsižvelgti į atvejus, kai jau prasidėjus kelionei viza tampa negaliojanti arba neveiksminga dėl to, kad buvo gauta nesąžiningai arba kad nebuvo įvykdytos jos išdavimo sąlygos.

40 Tačiau nors valstybės narės, kuri išdavė vizą, valdžios institucijos paprastai privalo ją panaikinti, kitos valstybės narės valdžios institucijos turi tik tokią galimybę, kaip matyti iš Sąjungos teisės aktų leidėjo pavartoto veiksmažodžio „galėti“.

41 Darant šią išvadą reikia patikrinti, ar nacionalinės teisės nuostatose, kuriomis už pagalbą neteisėtai imigruoti numatytos baudžiamosios sankcijos, nusikaltimo sudedamosiomis dalimis gali būti pripažinti įvežamų asmenų neteisėtas atvykimas į šalį ir gyvenimas joje, jei nepanaikintos išduotos vizos.

42 Vizų kodeksu reglamentuojamos vizų išdavimo, panaikinimo ar atšaukimo sąlygos, tačiau jame nėra normų, kuriomis nustatomos baudžiamosios bausmės už šių sąlygų pažeidimą. Vis dėlto Vizų kodekso I priede pateikiamoje vizos prašymo formoje yra skiltis, kurioje vizos prašančiam asmeniui pateikiama informacija, kad dėl melagingų pranešimų gali būti, be kita ko, panaikinta viza, o jis – patrauktas baudžiamojon atsakomybėn.

43 Be to, Pagrindų sprendimo 2002/946/TVR 1 straipsnio 1 dalimi ir 4 straipsnio 1 dalies a punktu bei Direktyvos 2002/90 1 straipsnio 1 ir 3 dalimis kiekviena valstybė narė įpareigojama imtis priemonių, būtinų užtikrinti, kad už apibrėžtus pažeidimus būtų baudžiama veiksmingomis, proporcingomis ir atgrasomosiomis baudžiamosiomis bausmėmis, taip pat imtis priemonių, būtinų nustatyti jos jurisdikciją dėl pažeidimų, kurie visi ar kurių dalis padaryti jos teritorijoje.

44 Iš pirmesnių punktų darytina išvada, kad pagal Sąjungos teisę ne tik nedraudžiama valstybei narei baudžiamojon atsakomybėn patraukti bet kurį asmenį, kuris iš anksto apgalvotai padeda trečiosios šalies piliečiui atvykti į šios valstybės narės teritoriją pažeidžiant taikytinas teisės nuostatas, bet ir aiškiai įpareigoja atitinkamą valstybę narę taikyti tokią atsakomybę.

45 Taip valstybėms narėms nustatomos dvi pareigos: pirma – nesudaryti kliūčių vizas turinčių asmenų judėjimui tais atvejais, kai jų vizos nėra tinkamai panaikintos, antroji – įtvirtinti ir taikyti veiksmingas, proporcingas ir atgrasomąsias sankcijas asmenims, padariusiems Pagrindų sprendime 2002/946/TVR ir Direktyvoje 2002/90 nurodytus pažeidimus, įskaitant per valstybės sieną neteisėtai žmones gabenančius asmenis.

46 Šias pareigas reikia vykdyti užtikrinant visą Sąjungos teisės nuostatų veiksmingą poveikį (šiuo klausimu žr. 1978 m. kovo 9 d. Sprendimo *Simmenthal*, 106/77, Rink. p. 629, 24 punktą bei 2010 m. birželio 22 d. Sprendimo *Melki ir Abdeli*, C-188/10 ir C-189/10, Rink. p. I-5667, 43 punktą). Prireikus nacionaliniai teismai turi užtikrinti praktinę atitiktį (Sąjungos teisei), kiek tai susiję su teisės normomis, kurias taikant galėtų kilti grėsmė Sąjungos teisės aktų veiksmingumui ar darnai.

47 Kadangi vien dėl baudžiamosios bylos pobūdžio gali būti reikalaujama užtikrinti tyrimų slaptumą ir skubiai imtis veiksmų, ne visuomet kompetentingos institucijos gali įvykdyti išankstinio vizų panaikinimo reikalavimą.

48 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti taip: Reglamento Nr. 810/2009 21 ir 34 straipsnius reikia aiškinti taip, kad jais nedraudžiama, jog nacionalinės teisės aktuose už pagalbą neteisėtai imigruoti būtų numatytos baudžiamosios sankcijos tais atvejais, kai įvežti trečiosios šalies piliečiai turi nesąžiningai, t. y. suteikę melagingą informaciją vizą išduodančios valstybės narės kompetentingoms institucijoms apie tikrąjį kelionės tikslą, gautas vizas ir jos nebuvo panaikintos.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

49 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 810/2009, nustatančio Bendrijos vizų kodeksą (Vizų kodeksas), 21 ir 34 straipsnius reikia aiškinti taip, kad jais nedraudžiama, jog nacionalinės teisės aktuose už pagalbą neteisėtai imigruoti būtų numatytos baudžiamosios sankcijos tais atvejais, kai įvežti trečiosios šalies piliečiai turi nesąžiningai, t. y. suteikę melagingą informaciją vizą išduodančios valstybės narės kompetentingoms institucijoms apie tikrąjį kelionės tikslą, gautas vizas ir jos nebuvo panaikintos.

Parašai.